

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ
& ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

Ερ. Φ.: 208

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20-22
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.426
Email : atneke@culture.gr

ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
ΚΟΙΝ: 1. Βουλευτή κ. Θεόδωρο Φορτσάκη
2. Υπουργείο Περιβάλλοντος και
Ενέργειας

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 4277/13.12.18 Ερώτηση με θέμα:
«Κίνδυνος κατάρρευσης της «στοάς των Νυμφών», στα Αρχαία Λατομεία της Πάρου»

Σε απάντηση της με αριθμ. Πρωτοκόλλου 4277/13.12.18 Ερώτησης του Βουλευτή κ. Θεόδωρου Φορτσάκη και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες Υπηρεσίες, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Τα αρχαία λατομεία της Πάρου και συγκεκριμένα οι υπόγειες λατομικές στοές εξόρυξης του περίφημου παριανού μαρμάρου βρίσκονται στη θέση Μαράθι. Είναι κηρυγμένος αρχαιολογικός χώρος ήδη από το 1974 (ΦΕΚ 105/Β/1974), αναθοριοθετημένος με το ΦΕΚ 518/Β/2000. Το έτος 2018 η περιοχή των αρχαίων λατομείων μαζί με τις νεώτερες εγκαταστάσεις εκμετάλλευσης Μαρμάρων του 19^{ου} αιώνα ,κηρύσσεται και ως ιστορικός τόπος (ΦΕΚ 97/ΑΑΠ/17-05-2018). Οι είσοδοι των στοών βρίσκονται εντός ιδιωτικών ιδιοκτησιών. Το μνημείο δεν αποτελεί επισκέψιμο χώρο.

Τα λατομεία ΑΦΟΙ ΡΗΓΑ Α.Ε.Β.Ε. βρίσκονται στην περιοχή Τούρλες Δ.Δ Κώστου ν. Πάρου. Μέρος του σύγχρονου λατομείου και συγκεκριμένα τα 102,17 στρεμ. από τα αδειοδοτημένα συνολικά 131,6 στρεμ. βρίσκονται εντός του προαναφερθέντος κηρυγμένου αρχαιολογικού χώρου, σε εγγύτερη απόσταση από τις αρχαίες στοές περίπου 250μ.

Με τη ΥΠΠΟ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Α1/Φ21/37427/2476/09.07.2003 σχετική Υ.Α. χορηγήθηκε, μετά τη γνωμοδότηση του ΚΑΣ, και αφού ελήφθη υπόψιν πόρισμα Ειδικής Επιστημονικής Επιτροπής, έγκριση με όρους, παράτασης της μίσθωσης και εκμετάλλευσης του λατομείου εκτάσεως 131.6 στρεμ. για 15 έτη.

Με την ΥΠΠΟ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Α1/Φ21/35907/2376/28.05.2004 σχετική Υ.Α. εγκρίθηκε η εφαρμογή υποβληθείσας ΜΠΕ για την αποκατάσταση του εγκεκριμένου χώρου εκτάσεως 131.6 στρεμ.

Στους όρους έγκρισης της προαναφερθείσας από 9.7.2003 σχετικής Απόφασης ήταν και η πραγματοποίηση ετήσιων ελέγχων των δονήσεων κατά την λειτουργία του λατομείου από την αρμόδια Επιθεώρηση Μεταλλείων Νοτίου Ελλάδος, η οποία ουδέποτε μέχρι σήμερα μας ενημέρωσε ότι έχει ποτέ διαπιστωθεί τυχόν υπέρβαση των τιμών από τα επιτρεπόμενα όρια.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η αρμόδια ΕΦΑ Κυκλάδων (πρώην ΚΑ ΕΠΚΑ) ήταν αρνητική από το 2002 και εξής σε όλες τις εισηγήσεις της σχετικά με την λειτουργία λατομικών χώρων στην εν λόγω θέση, για λόγους προστασίας των αρχαίων στοών και του περιβάλλοντός τους.

Όσον αφορά στις πρόσφατες ενέργειες της ΕΦΑ Κυκλάδων για την προστασία των αρχαίων λατομείων, σας ενημερώνουμε για τα εξής:

Μετά από καταγγελίες σχετικά με επικινδυνότητα των αρχαίων στοών από την σύγχρονη λατομική δραστηριότητα, η Εφορεία ενημέρωσε εγγράφως την Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ότι δεν δύναται να εισηγηθεί για υποβληθείσα ΜΠΕ με θέμα: «ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ ΜΑΡΜΑΡΩΝ & συνοδού έργου αυτών (μονάδα σπαστηροτριβείου) της Λατομεία Μαρμάρων Πάρου Αδερφοί Ρήγα Α.Ε.Β.Ε.», έως ότου ελεγχθούν σοβαρές παραβάσεις που υπέπεσαν στην αντίληψή της, σχετιζόμενες με τη λειτουργία του λατομείου από τις καθ' ύλην αρμόδιες Υπηρεσίες.

Επίσης η ΕΦΑ Κυκλάδων ζήτησε με το με αρ. πρωτ. ΕΦΑ ΚΥΚΛΑΔΩΝ 2297/903/01-03-2018σχετικό από το Γραφείο Περιβάλλοντος και Υδροοικονομίας, της Δ/σης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού Κυκλάδων Περιφερειακή Ενότητα Νάξου, την Περιφέρεια Ν. Αιγαίου, όπως επίσης και από το αρμόδιο Τμήμα Επιθεώρησης Μεταλλείων του ΥΠΕΝ ενημέρωση σχετικά με την διενέργεια ελέγχου και αυτοψίας στο εν λόγω λατομείο καθώς και αν βρίσκονται σε ισχύ άδειες λειτουργίας του. Το Γραφείο Περιβάλλοντος και Υδροοικονομίας διαβίβασε στην ΕΦΑ Κυκλάδων έκθεση αυτοψίας του Σώματος Επιθεώρησης Περιβάλλοντος Δόμησης, Ενέργειας & Μεταλλείων (Επιθεώρηση Νότιας Ελλάδας) σύμφωνα με την οποία έχουν πραγματοποιηθεί εργασίες εκτός εγκεκριμένων χώρων εκμετάλλευσης και η ισχύς της περιβαλλοντικής αδείας του λατομείου έχει λήξει από τις 31.12.2015.

Εν συνεχεία, η ΕΦΑ Κυκλάδων ανέθεσε στην Εταιρεία ΓΕΩ.ΠΕΡ η οποία διαθέτει εξειδικευμένους επιστήμονες να πραγματοποιήσει αυτοψία στο εσωτερικό των χώρων των στοών (από ειδικό μηχανικό και γεωλόγο) και να αποφανθεί σχετικά. Σύμφωνα με την έκθεση αυτοψίας, διαπιστώθηκε ότι ναι μεν προκύπτουν ασυνέχειες στη βραχομάζα, αλλά δεν είναι δυνατός ο εντοπισμός του χρόνου και της αιτίας αυτών.

Με την έκθεση αυτοψίας της ΓΕΩΠΕΡ δεν διευκρινίζεται αν οι ασυνέχειες και οι διαρρήξεις προέρχονται από τις δραστηριότητες των σύγχρονων λατομείων. Σημειώνεται ότι «...προκειμένου να αποσαφηνιστούν οι συνθήκες επικινδυνότητας του λατομείου καθώς και τυχόν απαιτούμενα έργα για την ενίσχυση της ευστάθειας της βραχομάζας απαιτούνται οι ακόλουθες μελέτες: α. Μελέτη Τοπογραφικής αποτύπωσης με 3D σάρωση του αρχαίου λατομείου των Νυμφών στο εσωτερικό και τα στόμια. β. Η επικαιροποίηση – συμπλήρωση της γεωλογικής μελέτης με έμφαση στις περιοχές που παρατηρούνται έντονες ρηγματώσεις και αποκολλήσεις σφηνών με πρόταση σχεδίου ενόργανης παρακολούθησης, γ. Γεωτεχνική μελέτη, δ. Δυναμική μελέτη. Στο ίδιο πλαίσιο, έγινε αυτοψία των ειδικών επιστημόνων με αρχαιολόγο της ΕΦΑ Κυκλάδων στα σύγχρονα λατομεία. Κατά την ημέρα της αυτοψίας δεν εκτελούνταν εργασίες.

Η ΕΦΑ Κυκλάδων ζήτησε από το ΙΓΜΕ(αρ. πρωτ.16724/5677/06-12-2018) όλες τις μελέτες που τυχόν έχουν εκπονηθεί για τις αρχαίες στοές στο Μαράθι καθώς και τη συνδρομή του Ιδρύματος για επικαιροποίηση των μελετών. Από το ΙΓΜΕ χορηγήθηκαν οι εξής μελέτες:

1. «Γεωλογική χαρτογράφηση 1:5.000 στις περιοχές που απαντώνται αρχαία λατομεία της Νήσου Πάρου»

2. «Τουριστική ανάδειξη των αρχαίων λατομείων της Πάρου»

3. «Τρισδιάστατη απεικόνιση των υπόγειων λατομείων της Πάρου με τη χρήση επίπεδου σαρωτή LIDAR και ανάλυση ευστάθειας των υπόγειων ανοιγμάτων». Σημειώνεται ότι στην με αρ. 3 μελέτη, σελ.66, αναφέρεται ότι «σκοπός της έρευνας ήταν ο εντοπισμός στοιχείων ιδιαίτερης επικινδυνότητας στη γεωλογική δομή των σχηματισμών...» και παρακάτω «Ωστόσο κατά μήκος της οροφής των δύο στοών εκτείνεται συμπαγής πάγκος μαρμάρου χωρίς να έχουν εκδηλωθεί συστηματικές βραχώδεις καταπτώσεις. Τούτο φανερώνει γενικά την συνολική ευστάθεια των στοών».

4. Η Υπηρεσία, έχοντας ως κύριο μέλημα την προστασία, στερέωση και ανάδειξη των αρχαίων στοών στο Μαράθι μέσα από την πληρέστερη δυνατή τεκμηρίωση του αρχαίου μνημείου και την αξιολόγηση των ασυνεχειών στην βραχομάζα, υπέβαλε πρόταση προς την Ιεραρχία η οποία συμπεριελήφθη στον κατάλογο προτάσεων του ΥΠΠΟΑ προς το ΥΠΟΙΑΝ στο πλαίσιο προετοιμασίας της επόμενης προγραμματικής περιόδου, για την εκπόνηση μελέτης ωρίμανσης από εθνικούς πόρους με θέμα: «Μελέτη στερέωσης, αποκατάστασης, ανάδειξης αρχαίων στοών λατομείων μαρμάρου στο Μαράθι Πάρου, Προγραμματική περίοδος 2021-2027»

Παράλληλα, η Εφορεία, λόγω της ιδιαίτερης σημασίας του χώρου, βρίσκεται στην διαδικασία σύνταξης φακέλου απαλλοτρίωσης ιδιοκτησιών στην περιοχή των αρχαίων

στοών με στόχο την ανάδειξη και διαμόρφωσή του σε επισκέψιμο οργανωμένο αρχαιολογικό χώρο. Στο ίδιο πλαίσιο, έχει συνεργαστεί σε εκπόνηση μελέτης ανάδειξης του χώρου και έχει προωθήσει την μελέτη αυτή στην Κεντρική Υπηρεσία προς έγκριση.

Επίσης, δεδομένου ότι ο χώρος δεν είναι ακόμη διαμορφωμένος και επισκέψιμος η ΕΦΑ Κυκλάδων έχει από ετών περιφράξει τις κύριες προσβάσεις των αρχαίων στοών προκειμένου να αποτρέψει την είσοδο επισκεπτών σε αυτές αλλά και τυχόν φθορές ή βανδαλισμούς στο εσωτερικό τους. Για τον ίδιο λόγο έχουν τοποθετηθεί πινακίδες απαγόρευσης της πρόσβασης στον περιφραγμένο χώρο.

Τέλος, σας ενημερώνουμε ότι η ΕΦΑ Κυκλάδων ολοκληρώνει τη συγκέντρωση συμπληρωματικών στοιχείων προκειμένου να αποστείλει εισήγηση στην Κεντρική Υπηρεσία του ΥΠΠΟΑ για υποβληθείσα ΜΠΕ «ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΛΑΤΟΜΕΙΩΝ ΜΑΡΜΑΡΩΝ & συνοδού έργου αυτών (μονάδα σπαστηροτριβείου) της Λατομεία Μαρμάρων Πάρου Αδερφοί Ρήγα Α.Ε.Β.Ε.».

Η Υπουργός
Πολιτισμού και Αθλητισμού
ΜΥΡΣΙΝΗ ΖΟΡΜΠΑ

Εσωτερική Διανομή:

1. ΔΙΠΚΑ
2. ΕΦΑ Κυκλάδων

Ακριβές Αντίγραφο
Κεντρικό Πρωτόκολλο
Φλωρόπουλος Αθανάσιος